

**Кратко
профил
јули 2026**

Северна Македонија

Краток профил на културната политика

Автор: Златко Теодосиевски

Теодосиевски, Златко (2026): Краток профил на културната политика Северна Македонија. Збирка на културни политики и трендови (уред.), Бон, 1007.2026, DOI: <https://doi.org/10.69813/VSFS5240>

1. Факти и бројки

Политички систем: Парламентарна демократија со еднодомно парламентарно собрание

Официјален јазик(ови): Македонскиот јазик, напишан со својата кирилична азбука, е официјален јазик на целата територија на Република Северна Македонија и во нејзините меѓународни односи. Секој друг јазик што го зборуваат најмалку 20 проценти од граѓаните исто така е официјален јазик, напишан со својата азбука.

	<i>Најнови достапни податоци</i>	<i>Најнови достапни податоци минус 5 години</i>
<i>Население на 1 јануари</i>	1.822.612 (2025)	2.068.808 (2020)
<i>БДП во милиони ЕУР</i>	108.717	121.043 (2023-Q4)
<i>БДП по глава на жител во индекс PPS (EY27_2020 = 100)</i>	42 (2024)	42
<i>Општи државни расходи (во % од БДП)</i>	Не е достапно	Не е достапно
<i>Јавни расходи за култура</i>	Не е достапно	2,6% (2017)
<i>Јавни расходи за култура како % од БДП</i>	Не е достапно	2,9% (2019)
<i>Јавни расходи за култура по Капита</i>	Не е достапно	Не е достапно
<i>Удел на вработени во културата од вкупно вработување</i>	Не е достапно	3.3 (2020)

Извори: Популација на 1 јануари, *најнови достапни податоци* / <https://ec.europa.eu/eurostat/data-browser/view/tps00001/default/table?lang=en>

БДП во милиони евра, *најнови достапни податоци* / https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/namq_10_qdp/default/table?lang=en

БДП по глава на жител во индекс PPS (EY27_2020 = 100), *најнови достапни податоци* / <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00114/default/table?lang=en>

Општи државни расходи (во % од БДП), *најнови достапни податоци* / <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00023/default/table?lang=en>

2. Систем на културна политика

2.1 Цели

Општите цели на културната политика во Северна Македонија се утврдени со Уставот: граѓански права и слободи, креативна автономија, обврска за поддршка и развој на културата, правото на различните етнички или национални групи да основаат институции за култура и уметност, заштитата на културното и историското наследство итн.

Главните цели, како што се прокламирани од Министерството за култура и туризам во неговата Мисија и Визија, се: промовирање на културата, особено преку создавање поволни услови за остварување на културните вредности и уметничкото творештво, еднакви услови за изразување, негување и потврдување на културниот идентитет на заедниците во земјата, обезбедување на правото на слободна креативност, без оглед на возраст, образование, верска, етничка или друга припадност, било професионална или аматерска, како и правото на образование во областа на културата итн. Објавувањето дела од областа на уметничкото творештво, заштитата на материјалното и духовното наследство на сите граѓани и инвестирањето во развојот на културната инфраструктура, поддршката на уметноста и промовирањето на богатото наследство на Македонија, како на домашно, така и на меѓународно ниво, исто така се меѓу главните цели. Министерството за култура и туризам ја гледа својата улога во создавањето висококвалитетна, разновидна, кохезивна и креативна култура, која создава социо-културен и економски развој и на национално и на локално ниво, посветено на развојот на уметничкото творештво, продукцијата и дистрибуцијата на културни добра, културните и креативните индустрии и заштитата на културното наследство, со вредности препознатливи во меѓународните рамки. Културата поврзана со туризмот овозможува економски просперитет и потврда на сите богатства и убавини на Северна Македонија, со што се зајакнува културниот интегритет и нејзината промоција на светската сцена.

Главните цели не се промениле во последниве години.

2.2 Главни карактеристики

Политиките на Министерството за култура и туризам (како што е прокламирано на неговата веб-страница) се засноваат на следниве основни принципи:

- Создавање клима што поттикнува креативна и економски одржлива реализација на културни проекти кои се од непроценливо значење за културниот идентитет на Република Северна Македонија и за сите нејзини поединци во мултикултурното општество;
- Соодветно управување и ревитализација на одредени видови на културно наследство за социоекономски развој на национално и локално ниво;
- Потврдување на националната култура во земјите од регионот, ЕУ и светот;
- Мониторинг, анализа и креирање на туристички политики;
- Почитување на важечките законски регулативи и барања;
- Квалитетни, навремени и одговорни услуги за корисниците на Министерството за култура

и услугите на Министерството за култура и туризам, вклучувајќи поединци, правни субјекти и институции;

- Континуирана едукација на вработените, зајакнување на одговорноста на вработените и развивање партнерства со сите заинтересирани страни;
- Обезбедување здрава работна средина и обука за подигање на свеста на вработените за заштита на животната средина.

Стратешкиот план на Министерството за култура и туризам за 2026-2028 година нагласува неколку стратешки приоритети и цели, како што се:

- Развој на ефикасни културни политики;
- Градење единствено, мултикултурно и толерантно општество;
- Заштита на културното наследство;
- Подобрување на меѓународната културна соработка;
- Зајакнување на европската интеграција;
- Промоција, поддршка и развој на туризмот, итн.

Една од стратешките цели е подготовката на новата Национална стратегија за културен развој 2026-2030 (последната беше за 2018-2022), Национална стратегија за културно наследство и Национална стратегија за развој на туризмот.

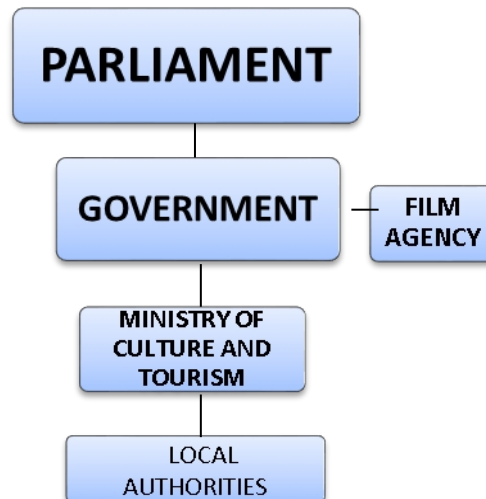
Стратешкиот план 2026-2028 исто така идентификува 7 стратешки програми: 1. Уметничка креативност и активности во областа на културата; 2. Стимулирање на креативноста преку нови технолошки инфраструктурни услови; 3. Заштита на културното наследство; 4. Меѓународна културна соработка; 5. Интеграција во ЕУ; 6. Родово одговорно финансирање; 7. Промоција и поддршка на туризмот.

Главните национални актери во културната политика се Владата и Министерството за култура и туризам. Невладини организации, културни синдикати или какви било други "актери" немаат вистинско влијание врз културниот развој или владините политики.

Во последниве години нема позитивни промени во централизираниот систем на културна политика, ниту во (анахронистичкиот) модел на финансирање на културата. Одреден развој се случи со воведувањето на таканаречениот "делегатиран буџет" за 28 национални институции (види исто така 5.1).

Треба да се спомене и дека по седум години, има јавна најава за финансирање на културните индустрии. Во изминатите две години, финансиска поддршка беше дадена на 108 проекти, а процесот на мапирање на креативните индустрии е започнат како почетна точка за првата национална стратегија во оваа област.

2.3 Систем на управување: Организациони органграм

2.4 Позадина

По Втората светска војна, Република Македонија стана дел од југословенската федерација; затоа, нејзината културна политика беше подложна на државната идеологија за градење социјалистичка култура. Во тој период (1945-1990), културната политика помина низ три главни фази на развој:

- централистички и државно управуван период (1946 до средината на 1950-тите) и основање на првите македонски културни институции;
- преоден период што траеше до 1974 година и содржеше некои елементи на децентрализација; и
- од 1975 година наваму, започна фаза на самоуправување која ги дефинираше националните и општинските одговорности за културата, вклучувајќи го донесувањето одлуки и финансирањето.

Почнувајќи од 1945 година, Македонија е организирана како мултикултурна земја. Министерството за култура финансираше институции на таканаречените националности (малобројни заедници), како што е Театарот на националностите (турска и албанска драма, основан во 1947 година), како и неколку културни здруженија (аматерски и професионални), вокални и фолклорни групи, итн. Дневни весници и неделни списанија, месечни детски списанија и радио и ТВ програми беа достапни на соодветните јазици на различните културни заедници. Писатели, уметници, актери, музичари итн., од сите националности (Албанци, Турци, Срби, Роми итн.) беа членови на истите македонски професионални здруженија.

По стекнувањето на независноста во 1990-тите, културната политика повторно стана политички и административно централизирана. Општините ги изгубија сите

надлежности што ги имаа со децении во областа на културата. Не постоеше експлицитен документ за културна политика кој ги опишуваше специфичната стратегија и целите на културниот развој. Уставот и Законот за култура од 1998 година обезбедуваа одредена глобална ориентација кон културата, вклучувајќи одредби за граѓански права и слободи, права на малцинствата, обврска на владата да ја поддржува и развива културата итн. Сепак, во пракса, сè уште постоеше комбинација од стар и нов прагматизам и а-ла-карт привремени решенија.

Првите стратешки документи беа: Националната програма 2004-2008, Националната стратегија за културен развој 2013-2017 и Националната стратегија за културен развој 2018-2022. Сепак, многу малку од овие документи беше применето во пракса.

3. Тековни културни прашања

3.1 Клучни случувања

Всушност, нема значајни или клучни случувања, освен што Министерството за култура го смени своето име во Министерство за култура и туризам во 2024 година.

Повеќето од прашањата што беа разработени во Националната стратегија за културен развој 2018-2022 (пристапност, инклузивност, културна демократија, нови модели за финансирање на културата, децентрализација, нови закони во областа на културата, трансформација на Министерството за култура итн.) сè уште се главните прашања во културната политика, иако не се јавно дискутирани. Од 2018 година, терминот "реформи во културата" речиси и не се користи во секојдневната комуникација на јавните актери во културната сфера.

Во декември 2020 година, од страна на експертската група на Советот на Европа беше спроведена онлајн рецензија на културната политика на Северна Македонија. Беа идентификувани следниве главни предизвици:

- потребата од реформа на јавната администрација за подобрување на транспарентноста во управувањето и трошењето,
- да се подобри собирањето податоци за културниот и креативниот сектор,
- да се дигитализираат процедурите,
- да се операционализира визијата на политиката,
- да се награди заслугата,
- да се вреднува професионалната експертиза пред политичките именувања.

Сепак, ниту една од овие рецензии не доби пошироко внимание од јавноста или медиумите: ниту збор, ниту коментар, ниту од Министерството, ниту од Владата, ниту од другите актери во културата.

Единственото прашање во (многу малкуте) јавни дебати меѓу синдикатот на културните работници и Министерството беше – и сè уште е – толкувањето на Колективниот договор за култура во врска со можниот процент на зголемување на платата. Дури и Уставниот суд беше вклучен во случајот.

3.2 Клучни теми

Ниту една од нормалните и релевантните потенцијални теми (културни права и етика, улога на уметниците и културните професионалци, дигитална политика и развој, културна разновидност итн.) – или многу малку од нив – не го привлекуваат вниманието на културната или пошироката јавност. Никој не ги поставува ниту очигледните прашања, на пример: што се случи со реформите во културата? Зошто земјата нема нова национална стратегија за културен развој?; која е изговорот сè уште да го имаме анахроничниот *Закон за култура* (1998)?; што се случи со *нацрт-законот за остварување на јавниот интерес во културата* што беше подготвен во 2018 година? итн.

Чудно е што никој не се чини заинтересиран – или да му е грижа, во тој поглед – за

култура и социјална вклученост, општествено влијание на уметноста, културна одржливост, културни и креативни сектори/индустрии, уметничко и културно образование, културно учество и консумација итн., или дури и за менување на многу застарената и централизирана форма на финансирање на културата!

3.2 Меѓународна културна соработка

Министерството за култура и туризам (во соработка со Министерството за надворешни работи) е главен орган одговорен за меѓународната (двострана и повеќестрана културна) соработка, која се реализира преку меѓународни конвенции, други меѓународни договори, билатерални договори и програми за соработка. Двостраните договори за културна соработка вклучуваат образовни и научни програми како дел од рамковни договори кои се потпишуваат на 1-3 години. Затоа, овие договори се главен инструмент во меѓународната соработка. Исто така, во употреба се и други инструменти како договори за соработка, договори за копродукција или државни гаранции.

Министерството за култура и туризам (со Националната комисија за УНЕСКО) и Министерството за надворешни работи, во зависност од областа на интерес, се одговорни за спроведување и следење на конвенциите во областа на културата, како што е Конвенцијата на УНЕСКО за заштита и унапредување на разновидноста на културните изрази.

Националната стратегија за културен развој 2018-2022 побара меѓународната културна соработка да биде предмет на одредена стратегија, а не на ад-хок иницијативи, но досега не е направено ништо. Повеќето програми за меѓународна соработка се спроведуваат преку Министерството за култура и туризам и преку македонските културни центри во странство (Софија, Тирана, Истанбул, Белград, Загреб и Њујорк).

4. Културни институции

4.1 Преглед

Еден од поновите добри примери за прекугранична културна соработка беше заедничкиот концерт на три филхармонии (Скопје, Софија, Солун) во Скопје (јуни 2026 г.), по слични концерти во Софија и Солун.

Според Влада одлука за мрежата на национални институции во областа на културата (2003 година), беше направена поделба на надлежностите и 63 од 115-те културни институции го добија статусот на локални институции. Тоа значеше дека локалните власти беа одговорни за обезбедување финансирање на основните трошоци (плати, режиски трошоци итн.) на овие институции. Сепак, тоа никогаш не беше применето во пракса бидејќи Министерството продолжи да ги финансира овие локални институции преку механизам наречен месечни блок-субвенции. Ова беше оправдано поради многу нестабилната финансиска состојба во повеќето општини. Овој "систем" сè уште е на сила.

Овој вид финансиска зависност на културните институции е една од најслабите точки во македонскиот културен систем. Во комбинација со други начини на законски интервенции (именување директори на националните институции, управни одбори итн.), тоа му дава на Министерството речиси целосна контрола врз културните институции, што обично значи дека "политичкото" донесување одлуки преовладува над вистинскиот културен интерес и/или професионалната компетентност.

Од друга страна, Владата самата во изминатите 15 години основа голем број нови национални културни институции без да има каква било анализа и/или стручно мислење (како што се бара со закон) или реална културна потреба, туку за да ги исполни аспирациите и потребите на коалициските партнери во владата.

Денес постојат 72 национални институции (22 во главниот град Скопје) и 25 локални културни институции финансирани од Министерството.

Во последниве години немаше поголемо реструктурирање на културните институции поради кратењата на буџетот или други мерки, освен еден вид систематски премолчен тренд за намалување на бројот на вработени во институциите. Иако Министерството објави дека во изминатите две години имало 325 нови вработени, институциите велат дека постои очигледен недостаток на потребни експерти.

Нема достапни податоци за бројот на приватни културни институции.

4.2 Податоци за избрани јавни и приватни културни институции

Табела 1: Културни институции, по сектор и домен

Област	Културна институција (Поддомен)	Јавен сектор		Приватен сектор	
		Број (ГОДИ НА, најново податоц и)	Број (ГОДИНА, податоци минус 5 години)	Број (ГОДИН А, најнов подато ци)	Број (ГОДИНА, податоци минус 5 години)
Културни Наследство	Места на културно наследство (признати)	1 336 (2024)	/	/	/
	Археолошки наоѓалишта	4 700	4 260 (2003)	/	/
Музеи	Музејски институции	33 (2024)	33 (2018)	1	1
Архиви	Архивски институции	9	9 (2018)	/	/
Визуелни уметности	Јавни уметнички галерии / изложбени сали	Не е достапно	69 (2017)	/	/
Сценски уметности	Сценички и стабилен простори за театар	/	/	/	/
	Концертни сали	6	7 (2018)	/	/
	Театарски компании	21 (2024)	17 (2021)	/	/
	Танцови и балетски компании	1	1 (2020)	/	/
	Симфониски оркестри	3	1 (2020)	/	/
Библиотеки	Библиотеки	160 (2022) (39 отворени за општата јавност)	175 (2019)	/	/
Аудиовизуелен	Кина	17 (2026)	15 (2019)	/	/
	Радиодифузија организации	Не е достапно	107 (2019)	/	/
Интердисциплинарен	Социо-културни центри/културни домови	15	15 (2021)	/	/

Извори: Државен завод за статистика (различни години)

5. Финансирање на културата

5.1 Преглед

Министерството за култура и туризам е одговорно за распределба на јавните средства за култура врз основа на годишен план, кој Министерството го изготвува на крајот на годината за следната година. Распоредувањето на вкупниот државен буџет на различни сектори е пропишано со закон (годишниот Закон за национален буџет).

Буџетот на Министерството во 2025 година изнесуваше 4 837 749 000 МКД (79 307 360 ЕУР) и беше за 2,51 % повисок од буџетот во 2024 година и за 13,56 % повисок од оној во 2023 година. Уделот на културата во државниот буџет во 2025 година изнесуваше 1,35%.

Министерството за култура и туризам обезбедува годишно финансирање на националните културни (и локални) институции (плати, инвестиции, тековни трошоци, осигурување на опрема, згради, експонати итн.) и за специфични програми/проекти врз основа на годишен конкурс. Износот на средства резервирани за платите на вработените со полно работно време во културните институции претставуваше удел од 62% од вкупниот буџет за култура во 1992 година. Овој процент се намали на 59% во 1995 година, 39% во 2000 година, 35% во 2002 година и 45,12% во 2005 година. Во буџетот за 2025 година, овој удел за плати на културните институции изнесуваше 58,16%.

Културниот буџет исто така ги финансира проектите од таканаречен национален интерес (преку годишен конкурс) и капиталните (инфраструктурни) инвестициски проекти. Средствата наменети за финансирање на проекти од национален интерес во 2025 година изнесуваа 916.130.000 МКД (приближно 15 милиони евра), а средствата за финансирање на капитални проекти изнесуваа 451.000.000 МКД (приближно 7,4 милиони евра). Во 2026 година, има значително зголемување на буџетот за проекти од национален интерес на 1 милијарда и 71 милион МКД (17 557 377 евра).

Нема поголеми промени во финансирањето на културата. Голема реформа беше предвидена со *Предлог-законот за остварување на јавниот интерес во културата*, подготвен во 2018 година, но тој никогаш не беше ставен на парламентарната агенда. Тој предвидуваше дополнителни реформи и сосема нов пристап кон годишното финансирање во областа на културата. Нов развој на настаните се случи во 2025 година со воведувањето на таканаречениот "делегатиран буџет" за 28 национални институции. Тоа значи дека овој буџет не е наменет за прецизни проекти, туку е вид на годишна авансна исплата. Тоа секако гарантира порелаксирано програмирање и финансиска автономија за институциите.

Непостојат достапни податоци за локалните (општинските) расходи за култура кои го дополнуваат државното финансирање.

Не постојат непрофитни финансиски тела за култура и креативност, ниту пак постојат студии или истражувања во врска со приватните средства за култура.

5.2 Јавни расходи за култура по ниво на власт

Табела 2: Јавни расходи за култура по ниво на власт, во национална валута и во ЕУР, 2025 г.

Ниво на власт	Вкупни расходи за култура, 2025			Вкупни расходи за култура, 2020		
	во МКД*	во ЕУР	% удел од вкупно	Вкупни расходи во национална валута*	Вкупни расходи во ЕУР*	% удел од вкупното
Држава (централна, федерална)	4.837.749.000	79,3 мил.	1,35	3 568 853 000	58,5 мил.	1.43
Регионален (провинциски, Ландер, итн.)	/	/	/	/	/	/
Локален (општински, вкл. окрузи)	/	/	/	/	/	/
ВКУПНО						100%

Извор: (Извештај на Министерството за култура и туризам, 2025)

Забелешка: * На датумот на трошокот

5.3. Јавни расходи за култура по сектор

Табела 3: Јавни расходи за култура*: по сектор, во национална валута и во ЕУР, 2025

Област	Вкупни расходи за култура, 2025			Вкупни расходи за култура, 2020		
	во МКД	во ЕУР	% удел од вкупното	во МКД	во ЕУР	% удел од вкупно
Културно наследство	44 512 591	729 714	0,92	105 110 58	1,7 млн.	3,15
Музеи	59 294 596	972 042	1.22	113 764 402	1,8 млн.	3,41
Архива*	/	/	/	/	/	/
Визуелни уметности	33 702 800	552 504	0,69	27 436 105	449 772	0.82
Сценски уметности	273 149 255	4,5 мил.	5.53	268 743 918	4,4 мил.	8.06
Аудиовизуелен и Мултимедија	/	/	/	/	/	/
Меѓудисциплинарно, Социокултура, Културни односи Во странство Администрација Културна Образование	150 436 095	2,46 мил.	3.1	14 893 050	244 148	0.44
Не е покриено од горенаведениот е домени	4 276 653 663	70 мил.	88.4	2 802 950 938	45 950 015	84.12
ВКУПНО	4 837 749 000	79,3 мил.	99.86	3 332 899 000	54 637 688	100%

Извор: Извештај на Министерството за култура и туризам, 2025

* Архивите не се финансираат од буџетот на Министерството

6. Законодавство за култура

6.1 Преглед на националното културно законодавство

Правниот рамковен систем во Република Северна Македонија што ги регулира културните процеси и работата на нејзините институции се состои од збир на закони, подзаконски акти, стратегии и годишни стратешки оперативни планови на Министерството за култура и туризам.

Главниот закон во областа на културата сè уште е Законот за култура (1998 г.), кој требаше да биде единствен закон за културната област. Кога беше донесен во 1998 година, беше постигната делумна усогласеност помеѓу постојниот уставен систем и новите социјални, политички и економски услови во земјата. Исто така, гарантираше слобода на креативната работа и сродни права; го овозможи воведувањето на граѓански концепт на културата; еднаков статус за јавните и приватните субјекти кои работат во областа на културата; воведување на децентрализиран систем за култура; финансирање на активности од "национален интерес" преку отворен конкурс итн. Сепак, важно е да се напомене дека минатото искуство со Законот за култура откри многу слабости и укажа на потребата од измени. Стана јасно дека е неопходна реевалуација на Законот за култура. Подоцна, Законот за култура беше изменет повеќе од 20 пати.

Во Националната стратегија за културен развој 2018-2022 е наведено дека Законот за култура станал застарен, ригиден и анахроничен. Според оваа Стратегија, беше подготвен нов Закон за остварување на јавниот интерес во културата (2019), но тој никогаш не влезе во парламентарна процедура.

Вкупно 16 закони се во сила во областа на културата:

1. Закон за култура, со седум (7) активни подзаконски акти во рамките на овој Закон,
2. Закон за библиотеки, со пет (5) активни подзаконски акти во рамките на овој Закон,
3. Закон за музеи, со осум (8) активни подзаконски акти во рамките на овој Закон,
4. Закон за аудиовизуелни добра, со шест (6) активни подзаконски акти во рамките на овој Закон,
5. Закон за заштита на културното наследство, со триесет (30) активни подзаконски акти,
6. Закон за авторско право и сродни права, со две (2) активни подзаконски акти
7. Закон за издаваштво, со пет (5) активни подзаконски акти,
8. Закон за кинематографија, со три (3) активни подзаконски акти во рамките на овој Закон,
9. Закон за споменици и спомен-обележја, со две (2) активни подзаконски акти,
10. Закон за употреба на македонскиот јазик, со седум (7) активни подзаконски акти,
11. Закон за прогласување на Старата скопска чаршија за културно наследство од особена важност,
12. Закон за прогласување на јадрото на стариот град Охрид за културно наследство од особена важност,
13. Закон за управување со светското природно и културно наследство на регионот на Охрид, со еден активен подзаконски акт во рамките на овој закон: План за управување со светското природно и културно наследство на регионот на Охрид со акциски план (2020-2029),

14. Закон за прогласување на монументалниот комплекс Крушево за културно наследство од особена важност,
15. Закон за прогласување на јадрото на Стариот град Кратово за културно наследство од особена важност,
16. Закон за прогласување на јадрото на Стариот град во Битола за културно наследство од особена важност,

Бројни други општи закони и прописи исто така влијаат врз културата и културната политика: Закон за работни односи, Даночни и царински прописи, Закон за невладини организации и фондации, Закон за заштита на конкуренцијата, Закон за извршување на државниот буџет итн.

6.2 Преглед на меѓународното културно законодавство

Република Северна Македонија ги ратификуваше следниве конвенции на ОН кои се во надлежност на Министерството за култура: Конвенција за заштита на културниот имот во случај на вооружен конфликт со Правилник за извршување на конвенцијата; Конвенција за средства за забрана и спречување на недозволен увоз, извоз и пренос на сопственоста на културниот имот; Конвенција за заштита на светското културно и природно наследство; Конвенција за зачувување на нематеријалното културно наследство; Конвенција за заштита и унапредување на разновидноста на културните изрази; Универзална конвенција за авторско право, со Декларација-анекс што се однесува на членовите XVII и Резолуција што се однесува на членот XI и Универзална конвенција за авторско право, ревидирана во Париз на 24 јули 1971 година, со Декларација-анекс што се однесува на членот XVII и Резолуција што се однесува на членот XI; Конвенција за заштита на производителите на фонограми од неовластено умножување на нивните фонограми; Конвенција за основање на Светската организација за интелектуална сопственост.

Република Северна Македонија е членка на УНЕСКО од 28 јуни 1993 година. Таа ратификувала различни конвенции, вклучувајќи ја Конвенцијата за заштита и унапредување на разновидноста на културните изрази (2007) и Конвенцијата за заштита на нематеријалното културно наследство (2006). Помеѓу 2016 и 2017 година, Програмата за учество на УНЕСКО одобри 5 проекти во кои учествуваше РСМ, вклучувајќи 1 регионален проект. Регионот Охридско Езеро е светско наследство од 1979 година. Битола стана креативен град на УНЕСКО за филм во 2015 година (како дел од Мрежата на креативни градови на УНЕСКО). Земјата е вклучена во акцијата на УНЕСКО/ЕУ за борба против недозволената трговија со културно наследство.